

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Паученка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 39

«Про відмову в порушенні дисциплінарної справи»

13 жовтня 2023 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати: голови палати Квашука О.Д., секретаря палати – Звіздуна А.М., членів палати: Бірюкова А.О., Бравермана В.О., Ковальова Ю.В., Кричуна Ю.А., Майнард Н.О., Шолух С.Г., розглянувши у відкритому засіданні скаргу **ОСОБА_1** на поведінку адвоката **ОСОБА_2** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Кіровоградської обласної КДКА № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

ОСОБА_1 повідомив, що у судових спорах про поділ майна та розірвання шлюбу, адвокат **ОСОБА_2** здійснює представництво його дружини - **ОСОБА_3**.

05.05.2023 р. **ОСОБА_2** запропонувала скаржнику та його представнику, адвокату **ОСОБА_4**, зустрітися для обговорення спірних питань.

Зустріч відбулася у приміщенні офісу адвоката **ОСОБА_4**, розмовляючи із **ОСОБА_2** близько двох годин, упродовж яких скаржник відчував дуже сильний психологічний тиск з боку **ОСОБА_2**, якою використовувалася брудна лайка.

Доказами наведених обставин є висновок спеціаліста психологічного дослідження, проведеного на підставі заяви скаржника, та наданого ним відеозапису.

Відповідно до вказаного висновку, з відеозапису вбачається, що “жінка “ використовує брудну лайку (момент відеозапису: 14:55:27, 14:55:06), а також

на дослідженому відео зображено, як на **ОСОБА_1** здійснюється психологічний тиск (період запису: з 15.02.30 до 15:05:59), що виражається у тому, що “жінка” неодноразово наполегливо задає одне і те ж саме питання (стосовно залишення його дому назавжди), через що підекспертна особа нервується. Тиск полягає у тому, що це здійснюється нав'язливо, безперервно, до тих пір, поки **ОСОБА_1** не почав демонструвати занепокоєння.

Під час розмови адвокат **ОСОБА_2** надала скаржнику та адвокату примірники позовних заяв та клопотання про накладення арешту на транспортні засоби, грошові кошти та рушниці.

Ознайомившись із текстом позовної заяви **ОСОБА_3**, скаржник подав зустрічну позовну заяву разом із заявою про забезпечення позову.

ОСОБА_1 зазначає, що 09.05.2023 р. **ОСОБА_3** під впливом психологічного тиску, обману та прислухаючись до порад адвоката **ОСОБА_2**, вчинила відчуження спірного майна, на яке було накладено арешт ухвалою Ленінського районного суду від 09.05.2023 р. Таке відчуження стало можливим унаслідок активних дій **ОСОБА_2**, спрямованих на отримання висновку незалежної оцінки у найкоротші строки, відшукування нотаріуса, який погодиться посвідчити угоду, незважаючи на існуючу заборону суду та завчасне повідомлення усього нотаріального округу про наявний спір щодо предмету такого договору.

Також у скарзі вказано, що 21.06.2023 р. адвокат **ОСОБА_2** на власному автомобілі в'їхала на приватну територію, яка належить **ОСОБА_5**, на якій були припарковані автомобілі, щодо яких існує спір між подружжям. При цьому, **ОСОБА_2** вимагала у власника надати документи про право власності на дану земельну ділянку та без його дозволу проводила відеозйомку, ігноруючи його вимогу залишити цю територію, ображаючи **ОСОБА_5** та інших людей.

ОСОБА_5, з метою припинення незаконних дій **ОСОБА_2**, подав заяву до поліції.

Скаржник зазначає, що адвокат **ОСОБА_2** чинить психологічний тиск на **ОСОБА_5** з метою спонукання його до вчинення дій з розірвання договорів оренди земельних ділянок з **ОСОБА_6**.

Під час розмов по телефону із **ОСОБА_5**, адвокат погрожує використати свої зв'язки та звернутися до податкової поліції зі скаргою на його дії.

Скаржник вважає, що адвокатом було порушено приписи статті 12, статей 46, 50 Правил адвокатської етики стосовно щодо обов'язку дотримання норм ділового етикету, стриманості та коректності у взаємовідносинах із іншими учасниками судового провадження та іншими особами.

Просить вирішити питання про застосування стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

Позиція адвоката

Адвокат **ОСОБА_2** пояснила, що нею здійснюється представництво **ОСОБА_3** у її судових спорах зі скаржником.

З метою з'ясування можливості позасудового врегулювання відносин сторін, скаржнику було запропоновано зустрітися у зручному для нього місці - для обговорення спірних питань та умов вирішення спорів.

За його пропозицією вона приїхала до офісу адвоката **ОСОБА_4**, у присутності якого і відбувалася зустріч.

Їй не було відомо про здійснення відеофіксації розмови, і дозволу на її здійснення вона не надавала.

Стверджує, що викладені у скарзі доводи щодо приниження скаржника та здійснення психологічного тиску на нього - не відповідають дійсності.

Під час зустрічі **ОСОБА_1** погоджувався на позасудове врегулювання спорів, шляхом медіації, але адвокат **ОСОБА_4** категорично заперечував проти цього.

Приєднаний до скарги висновок спеціаліста психологічного дослідження не може підтверджувати здійснення нею психологічного тиску на скаржника та є недопустимим доказом, оскільки складений на підставі дослідження відеозапису, згоди на здійснення якого **ОСОБА_2** не надавала; до висновку не додано документів, які підтверджують повноваження такого спеціаліста та його освіту. При цьому, у самому висновку відсутні посилання та твердження про використання нею будь-яких образливих слів на адресу **ОСОБА_1** чи будь-яких інших осіб, які були присутні у приміщенні, де відбувалася зустріч.

Зазначає, що не має відношення до відчуження житлового будинку та земельної ділянки і не здійснювала впливу на рішення, які приймає **ОСОБА_3** щодо належного їй майна.

Стосовно доводів про вторгнення на приватну територію, яка належить **ОСОБА_5**, повідомила, що як убачається із сайту “Судова влада”, у судовому провадженні перебуває цивільна справа № <...> за позовом **ОСОБА_6**, інтереси якої представляє **ОСОБА_3**, до **ОСОБА_1** — про розірвання договорів оренди землі, стягнення середньої плати та пені, тому доводи скаржника в цій частині жодним чином стосуються його прав та інтересів.

Мотиви дисциплінарної палати

Проаналізувавши доводи скарги та дослідивши матеріали перевірки, палата дійшла висновку про відсутність підстав до порушення дисциплінарної справи з наступних підстав.

1. За твердженням **ОСОБА_1**, неналежна поведінка адвоката **ОСОБА_2** виразилася у некоректних висловлюваннях та психологічному тиску на нього, вчинених під час їхньої зустрічі в офісі його представника (05.05.2023 р.), неправомірному впливові адвоката **ОСОБА_2** на **ОСОБА_3**, унаслідок якого останньою було відчужене спірне майно, що перебувало під арештом.

У скарзі також зазначено про некоректну поведінку адвоката стосовно **ОСОБА_5** - у формі незаконного проникнення на територію належної йому земельної ділянки, висловлювання образ, протиправних вимог надати

документи про право власності на земельну ділянку, проведення відеозйомки без його згоди, використання психологічного тиску з метою спонукання до вчинення ним певних дій.

2. Відповідно до частини другої статті 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон № 5076-VI) дисциплінарне провадження — процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом (частина друга статті 34 Закону № 5076-VI).

Згідно із абзацом другим частина другої статті 36 Закону 5076-VI дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката.

Відповідно до пунктів 2, 3 статті 14 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014 р. (з наступними змінами і доповненнями), у заяві (скарзі) обов'язково має бути зазначено виклад обставин, якими заявник обґрунтовує факт наявності в діях адвоката дисциплінарного проступку.

На підтвердження цих обставин заявник (скаржник) надає докази, а в разі неможливості — зазначає докази, надання яких самотійно є неможливим, із обов'язковим зазначенням причин та прохання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про їх витребування.

Згідно зі статтею 70 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року, з наступними змінами (далі – Правила адвокатської етики), адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному стягненню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює питання дисциплінарної відповідальності відносно адвоката.

Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

3. Отже, у розумінні нормативно-правових актів, що регулюють питання дисциплінарної відповідальності адвокатів, підставою до порушення дисциплінарної справи є фактичні дані, які містяться у повідомленні заявника та підтверджені поданими (або витребуваними за його клопотанням) доказами, що вказують на наявність ознак дисциплінарного проступку в поведінці адвоката.

На момент порушення справи такі фактичні дані можуть бути неповними, але вони мають обґрунтовано інформувати про сам факт вчинення адвокатом дій або бездіяльності, про які повідомляє скаржник.

Крім того, докази як за змістом, так і за формою мають бути придатними до перевірки й оцінки під час дисциплінарного провадження - з точки зору їх належності, достовірності, допустимості та достатності для висновку про наявність чи відсутність складу дисциплінарного проступку.

4. Скаржник надав ксерокопію висновку спеціаліста психологічного дослідження (далі - "висновок"), а також лазерний диск формату CD із файлом "NVR_ch7_main_202305150003_20230503153034", що містить відеозапис (з розширенням "dav"), на які посилається як на докази обставин, якими обґрунтовується скарга.

5. У "висновкові" міститься така інформація.

22.06.2023 р. надійшла заява від **ОСОБА_1** щодо проведення психологічного дослідження відео з метою вирішення питань присутності на відео брудної лайки та здійснення на підекспертну особу психологічного тиску.

Висновок складено спеціалістом — психологом - **ОСОБА_7**, яка має вищу освіту за спеціальністю "Психологія" (диплом <... № ... від ...>, свідоцтво про підвищення кваліфікації <... № ...>), та стаж експертної роботи з 2014 року.

Об'єкти дослідження: **ОСОБА_1** та відео "NVR_ch7_main_202305150003_20230503153034".

Згідно із "висновком", на відео зафіксовано використання "жінкою" брудної лайки у формі висловлення двох слів, одне з яких зафіксоване у момент запису: 14:55:27, а інше - 14:57:06).

Крім того, у проміжку часу з 15:02:30 по 15:05:59 зафіксовано, як на підекспертну особу здійснюється психологічний тиск, зокрема, "жінка" неодноразово, наполегливо задає одне і те ж саме питання щодо залишення

його дому назавжди, через це підекспертна особа нервується. Тиск полягає в тому, що це здійснюється нав'язливо, безперервно до тих пір, поки підекспертна особа не почав демонструвати занепокоєння.

6. Відеофайл “NVR_ch7_main_202305150003_20230503153034”, (розширення “dav”), який був об'єктом зазначеного дослідження, міститься на лазерному диску формату CD, приєднаному до скарги як доказ неналежної поведінки адвоката.

Під час дослідження поданого доказу (шляхом перегляду за допомогою комп'ютерної програми “VLC media player”) було встановлено, що в момент початку відтворення відео, таймер запису відображає наступні дату і час: “2023-05-03 15:00:03”; кінцевим моментом наданого запису є: “2023-05-03 15:30:40”.

За результатами перегляду відео палатою не було виявлено нецензурних висловлювань чи інших форм некоректної поведінки з боку зафіксованих на відео осіб, які у перебігу відеозапису перебували в офісному приміщенні та спілкувалися між собою; у тому числі, це стосується і у проміжку: 15:02:30 — 15:05:59, на які звертає увагу скаржник.

Одночасно було встановлено, що на відеозаписі не зафіксовано розмов між присутніми чи будь-яких їхніх висловлювань з приводу самого факту проведення відеозйомки або надання згоди на її здійснення.

7. Палата звертає увагу на те, що згідно з частинами першою, другою статті 32 Конституції України ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (стаття 68 Конституції України).

Відповідно до частин першої, другої статті 274 Цивільного кодексу України обмеження особистих немайнових прав фізичної особи, встановлених Конституцією України, можливе лише у випадках, передбачених нею. Обмеження особистих немайнових прав фізичної особи, встановлених цим Кодексом та іншим законом, можливе лише у випадках, передбачених ними.

За змістом частин першої, третьої статті 307 Цивільного кодексу України фізична особа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою. Згода особи на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводяться відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.

Знімання фізичної особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, в тому числі таємне, без згоди особи може бути проведене лише у випадках, встановлених законом.

8. Адвокат **ОСОБА_2** повідомила, що не надавала згоди на здійснення її зйомки під час зустрічі в офісі адвоката **ОСОБА_4**.

У скарзі не зазначено відомостей з цього приводу, а об'єктивні фактичні дані, які б підтверджували обізнаність **ОСОБА_2** із фактом відеозйомки, згідно із наявними матеріалами, також відсутні.

Взявши до уваги вимоги, які випливають із загальних засад застосування дисциплінарної відповідальності адвоката, а також висновки, сформульовані у пункті 3.4. рішення Конституційного Суду України від 20.10.2011 р. у справі № 12-рп/2011, палата дійшла переконання, що спосіб отримання інформації, яку скаржник використовує у статусі доказу вчинення дисциплінарного проступку, порушує гарантовані Конституцією та законами України права особи.

На даний випадок не поширюються передбачені законом підстави, за яких міг би бути використаний відеозапис, отриманий під час прихованої (невідкритої) чи випадкової зйомки.

Відтак палата дійшла переконання, що наданий доказ, в аспекті тверджень про вчинення адвокатом дисциплінарного проступку, є недопустимим, що тягне за собою і неможливість використання у доказуванні, під час дисциплінарного провадження, похідного від нього доказу - висновку спеціаліста психологічного дослідження.

Інших відомостей про факти, що можуть розглядатися в аспекті додержання адвокатом своїх професійних обов'язків, не подано; клопотання про сприяння у отриманні доказів — не заявлено.

9. Одночасно палата нагадує, що під час суцільного перегляду наданого відеозапису палатою не було встановлено факту використання нецензурних висловлювань чи інших форм некоректної поведінки з боку зафіксованих на відео осіб.

І урахуванням засадничих положень принципу презумпції невинуватості, факт недопустимості відеозапису (в аспекті доводів скаржника) не може перешкоджати урахуванню наведеної інформації в аспекті доводів адвоката, яка стверджує, що не допускала неналежної поведінки, тобто за правилами тлумачення сумнівів у вчиненні дисциплінарного проступку.

10. Розглянувши інші твердження про неправомірну поведінку адвоката (стосовно **ОСОБА_3** та **ОСОБА_5**), палата у висновках виходить зі такого.

Відповідно до статті 70 Правил адвокатської етики обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження відносно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях.

Згідно із пунктом 1 частини першої статті 23 Закону № 5076-VI забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності.

Відповідно до частини другої статті 36 Закону № 5076-VI не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-

дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Зміст наведених приписів означає для дисциплінарних органів адвокатури неможливість зі своєї ініціативи здійснювати збір доказів неправомірної поведінки адвоката; така ініціатива має виходити від особи, яка ставить питання про дисциплінарну відповідальність адвоката.

Натомість скаржником не було заявлено клопотання про витребування (отримання) фактичних даних та не було повідомлено кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури про неможливість самостійного отримання та/чи подання таких доказів.

Особи, прав та інтересів яких безпосередньо стосуються обставини, про які повідомив скаржник, поведінку адвоката не оскаржують.

Отже, палатою було встановлено, що повідомлення скаржника про неналежну поведінку адвоката є припущеннями, які не ґрунтуються на будь-яких фактичних даних, тому не можуть бути покладені в основу рішення про порушення дисциплінарної справи.

Висновок палати

Дослідивши аргументи оскарження і подані докази, палата не встановила ознак дисциплінарного проступку адвоката.

Беручи до уваги, що поданим скаржником доказам надана відповідна оцінка, а суттєві для ухвалення остаточного рішення обставини встановлені і не потребують подальшого дослідження, продовження дисциплінарного провадження стосовно адвоката не є необхідним, і підстав до порушення дисциплінарної справи не вбачається.

З огляду на викладене, керуючись ст.ст. 33, 36-39 Закону № 5076-VI, палата

ВИРІШИЛА:

Відмовити в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката **ОСОБА_2** (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Кіровоградської обласної КДКА № <...> від <...> р.) за скаргою **ОСОБА_1**.

Відповідно до частини третьої статті 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» це рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова палати

(підпис)

Олександр Квашук

Секретар палати

(підпис)

Анатолій Звздун